יום ב', ט"ו בטבת תשס"ח (24 בדצמבר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

גירוש קפריסין, 1946-1948

בשנה הראשונה לאחר מלחמת העולם השנייה בחרה ממשלת בריטניה בשיטת מלחמה שקטה נגד ההעפלה, אך פוגעת מאוד במארגניה. אוניות המעפילים יורטו בתחום המים הטריטוריאליים של הארץ והוחרמו כחוק. את המעפילים עצרו במחנה עתלית ושיחררו אותם משם תמורת ניכוי מספר רשיונות העלייה ("הסרטיפיקאטים") מהמכסות החודשיות של 1,500 עולים. כך יצא שכרם של מארגני ההעפלה בהפסדם. הם איבדו את הספינות, שעלו ממון רב, וגם לא הצליחו להכניס ארצה יותר מעפילים משהתירו הבריטים להכניס. עם זאת יש לציין, שהחל מחודש מאי 1946, לאחר בואם של כ - 1,700 מעפילי 'מכס נורדאו', שהיתה אוניית המעפילים הגדולה ביותר מאז חודשה ההעפלה ב - 1945, [המפעל הופסק מאז שנות ה-30 למשך המלחמה] ואשר שברה בבת אחת את מחסום 1,500 הסרטיפיקאטים החודשיים, החלו שלטונות המנדאט חוששים מהצפת הארץ בעולים בלתי-חוקיים. עם התגברות זרם המעפילים התעוררו גם בעיות מנהליות ובטחוניות, כגון: מציאת מקומות אכסון עבורם, וריתוק יחידות צבא כדי לשמור עליהם, במקום לעסוק בפעילות מבצעית. כמו כן חששו מן הפיתוי היהודי לשחררם בכוח, כפי שהדבר נעשה בפשיטת הפלמ"ח על מחנה עתלית ב - 10 באוקטובר 1945 .

מעודד מהישגי הצבא ב'שבת השחורה', 29 ביוני 1946 , פנה הנציב העליון, הגנראל אלן קנינגהם, כבר ב - 5 ביולי אל שר המושבות דאז, ג'ורג' הול, וביקשו לשקול מחדש את גירושם מהארץ של המעפילים שייתפסו. כעבור שבוע, ב-11 ביולי, העלה השר בקבינט הבריטי את נושא גירוש המעפילים לקפריסין. הוא עצמו לא תמך בדרישה זאת ואף התנגד לה. <u>הוא לא היה מעוניין להוסיף לבעיית ארץ- ישראל בעיה נוספת בקפריסין</u>. אך הנימוק העיקרי להתנגדותו היה החשש, שבעת הגירוש עלולה לחזור על עצמה פרשת 'פטריה' במהדורה חדשה, ואוניית מעפילים על נוסעיה תרד למצולות, וזאת בעיתוי הפוליטי הפחות מתאים לבריטניה. הימים היו ערב השיחות עם משלחת המומחים האמריקנית בשאלת ארץ-ישראל, בראשותו של הנרי גריידי. בממשלה הבריטית קיוו כי יצליחו לגרור את האמריקנים לתמוך בתוכנית 'האוטונומיה החבלית' שלהם, כפתרון לבעיית ארץ-ישראל לטווח ארוך. על הפרק עמדה כזכור דרישתו של הנשיא טרומן להכניס קודם את 100,000 העקורים היהודים ארצה; ואילו הבריטים התכוונו לדחוק סעיף זה לסוף התור. ואז בא הפיגוע של האצ"ל במלון **'המלך דוד'** בירושלים ב–22 ביולי 1946.

פיצוץ זה פגע בלב-לבו של השלטון הבריטי בארץ, פחות מחודש אחרי הצלחתו ב'שבת השחורה'. היוקרה הבריטית נפגעה, והנורא מכל, שבפעולה זו נהרגו 91 איש, מהם 27 אנגלים, 17 יהודים, ומה שפחות שמו לב בעת ההיא ביישוב - 41 ערבים, מהם בני משפחות ערביות מכובדות בארץ. שלטונות המנדאט והצבא בארץ הגיבו באימפולסיביות שגבלה בהיסטריה. דרישתם מהממשלה בלונדון היתה, כי יותר להם לנקוט נגד היישוב אמצעים דומים לאלה שנקטו בזמנו נגד המרד הערבי בשנות ה-30 המאוחרות. דרישתם היתה:

1. ליזום מיד מבצע נרחב של חיפושים אחר נשק חבוי;
2. להפקיע את הקרנות היהודיות;

"כאשר שמענו כן ראינו בעיר ה' צב-אות בעיר אלוקינו, אלוקים יכוננֶה עד עולם סלה."
מתוך פרק התהלים [תהלים מ"ח 9] **שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום שני**
בשִׂמחה ובטוּב לבב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!
הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל

יום ב', ט"ו בטבת תשס"ח (24 בדצמבר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

3. להפסיק לפי שעה את העלייה החוקית. [בע"ה, המשך המאמר ... מחר]